

Οι πρώτες βροχές του Φθινοπώρου, δίνουν μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία για μια αποτίμηση του καλοκαιριού που είτε θέλουμε είτε όχι περνάει στο παρελθόν.

Σχετικά με τα ταξίδια ο John Steinbeck είχε τοποθετηθεί γράφοντας πως: *«Το ταξίδι είναι σαν τον γάμο. Ο βέβαιος τρόπος για να πάει στραβά είναι να νομίζεις ότι το ελέγχεις».*

Όπου το περιπετειώδες καλοκαίρι στο Αρχιπέλαγος δίνει τις πιο ισχυρές αποδείξεις για τη ρήση του πολυταξιδεμένου Αμερικανού συγγραφέα. Για να αποφύγουμε ευθύς εξ' αρχής τη σύγχυση δεν αναφερόμαστε στην ανατροπή των σχεδίων του ταξιδιού, αλλά σε όλα εκείνα τα απρόβλεπτα που πλήττουν τις ψυχές των ταξιδιωτών και έχουν τη δύναμη να κινούν, να ελέγχουν, να ορίζουν τα συναισθήματά τους.

Έτσι, επτά χρόνια μετά την πρώτη επίσκεψη στα Τουρκικά παράλια, εκείνες οι πρώτες εντυπώσεις παραμένουν επίκαιρες και ακριβείς. Επιπροσθέτως, ενισχύθηκαν με τις καλοκαιρινές πρακτικές που προφανώς αναδεικνύουν τα όποια προβλήματα. Ο τεράστιος οικιστικός ιστός της Σμύρνης με τις περισσότερες από τέσσερα εκατομμύρια μουσουλμανικές ψυχές που συντηρεί παραμένει άσχημος, σχεδόν αποκρουστικός. Η λεπτή φλοίδα δήθεν ευρωπαϊκής αισθητικής που περιβάλει τον μοιχό του κόλπου επιχειρεί να διασκεδάσει τις εντυπώσεις, και τα τουριστάδικα πάσης φύσεως μαγαζιά επιδιώκουν να

κερδίσουν (από) τον επισκέπτη. Πλην όμως, η καρδιά της αληθινής πόλης πάλλεται στα παζάρια, στις αγορές, στην καθημερινότητα. Αυτός είναι ο πυρήνας και όχι η ραφιναρισμένη εικόνα με τα καλοντυμένα γκαρσόνια που φέρουν τους ηλεκτρονικούς παραγγελιολήπτες, με τις ημισφαιρικές κάμερες παρακολούθησης πάνω από το κεφάλι σου και μια συμπεριφορά που ακροβατεί ανάμεσα στην ευγένεια και τη δουλοπρέπεια. Όλα τούτα, μάλλον δεν έγιναν αντικείμενο παρατήρησης από τους ζωηρούς, φωνάσκοντες και κάποιας ηλικίας συμπατριώτες μας που επισκέφθηκαν ομαδόν το εστιατόριο.

Μάλλον εντονότερη είναι η εικόνα στο Κουσάντασι, που τραγικά δομημένο για να δεχθεί τις επιταγές της τουριστικής βιομηχανίας, εκτείνεται γύρω από την μεγάλη και καλοοργανωμένη μαρίνα του. Αν όμως αυτό είναι το μοντέλο της τουριστικής ανάπτυξης που θεωρείται επιτυχημένο, μακάρι εμείς σε όλο το Αρχιπέλαγος να παραμείνουμε αποτυχημένοι. Για τον περίπατο, περιήγηση στην Έφεσο, η κριτική περιορίζεται στην επιτηδευμένη αποσιώπηση του Ελληνικού στοιχείου, την οποία μπορούμε να κατανοήσουμε ίσως και να δικαιολογήσουμε στο πλαίσιο μιας ελπίδας για βελτίωση των σχέσεων με τους γείτονες, όσο και αν κάτι τέτοιο φαίνεται μακρινό.

Στα Ελληνικά ύδατα οι εντυπώσεις αλλάζουν. Από την εξαιρετική νέα μαρίνα δίπλα στο Πυθαγόρειο της Σάμου, με μια πλειάδα από εντυπωσιακά yachts να δεσπόζουν, στην άγρια ομορφιά των κόλπων των Φούρνων και την πηγμένη από εξ' ίσου μέγα πλήθος πλεούμενων παραδεισένια ομορφιά στα Τηγανάκια των Αρκιών οι αποστάσεις είναι μικρές.

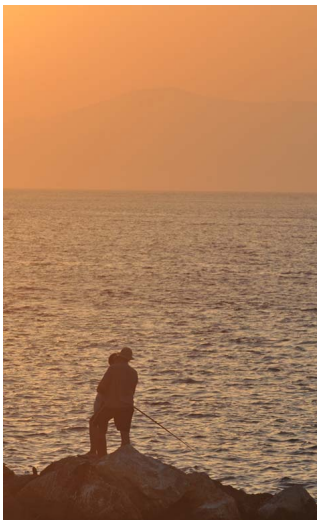
Αυτό που είναι μεγάλο όμως είναι η διαφορά με το χθες. Εκεί που πριν από μόλις ένα τέταρτο του αιώνα ελάχιστοι διανυκτέρευαν σήμερα δημιουργείται σχεδόν το αδιαχώρητο.

Αυτό που επίσης αξίζει την προσοχή μας είναι η υποδοχή που επιφυλάχθηκε σε πρώην υπουργό της προηγούμενης κυβερνήσεως που κατέπλευσε εκεί, με τη εκδηλωτική και θορυβώδη, τουλάχιστον σε ότι αφορά το νεανικό τμήμα της, παρέα του στην μοναδική ταβέρνα των Αρκιών. Διότι μπορεί η φιλόξενη μαγείρισσα να του προσέφερε άνθη αμα τη

αφίξη του, δεν παρέλειψε όμως να του υπενθυμίσει ότι την εποχή της εξουσίας του όταν κατέφθασε εκεί με ελικόπτερο συνοδεύοντας τον εύσωμον, επι των ναυτιλιακών, ομολόγό του δεν έδωσε την πρέπουσα σημασία, ούτε καν δοκίμασε τους παραδοσιακά νόστιμους λουκουμάδες της.

Ο πρώην, λένε, πως χαμήλωσε το βλέμμα και δεν απάντησε ξαναλογαριάζοντας, μάλλον, κατά πόσον το νόμιμο είναι και ηθικό. Η ζωή βεβαίως, είναι μια άδηλη περιπέτεια, έτσι την επόμενη η πληθωρική μαγείρισσα και φιλόξενη οικοδεσπότησα ανέμενε τον τρέχοντα επι των πολιτιστικών υπουργόν...

Την επομένη, που η γλύκα από τον αραιό, δροσερό Ιούνιο είχε παραχωρήσει τη θέση της σε έναν ασφυκτικό από κόσμο Ξυλοκερατίδι, βαθιά στο μοιχό του κόλπου των Καταπόλων. Ασφαλώς και η παρουσία του κόσμου αλλάζει τη μορφή του χώρου. Όσο περισσότεροι τόσο πιο πολύ.

Μια νύχτα αργότερα, τα περίφημα Κουφονήσια επλήτοντο από έναν αδιάφορο χλιαρό νοτιά που έφερε κολλώδη υγρασία και περίεργη ζέστη, συσσωρεύοντας σκουπίδια στις νότιες παραλίες του. Πως θα μπορούσαμε να παραλείψουμε το μικρό σκούρο Robinson που είχε μεταφέρει ένα ζευγάρι σε μια μικρή παραλία. Θα δυσκολευόμουν πολύ να πείσω του

νεότερους ότι πλούτος δεν είναι αυτό που κατέχουμε αλλά αυτό που χαιρόμαστε. Έπρεπε να πείσω πρώτα τον εαυτό μου, ειδικά τη στιγμή της εντυπωσιακής απογείωσης του.

Όπως και να είχε το θέμα, το Αρχιπέλαγος δεν θύμιζε σε τίποτα τους παραδοσιακούς καιρούς του. Έως την μεθεπομένη, όπου:

Λαμπροί βοριάδες άσπρισαν την μπλε θάλασσα, περήφανα κύματα χάραξαν την επιφάνεια και τα μελτέμια γύρισαν. Τα μαντάρια άρχισαν να ακούγονται πάλι πάνω στα ξάρτια, ο άνεμος να σφυρίζει γύρω από τα σχοινιά. Η υγρασία διαλύθηκε η δροσιά, σε ένα βαθμό, επέστρεψε.

Λίγο ανατολικότερα, στον πρώην πρωθυπουργικό Πλατύ Γυαλό, που δεν είναι καθόλου πλατύς, αλλά πολύ γυαλός, οι νέοι εξακολουθούσαν να στριμώχνονται, να ταλαιπωρούν εαυτούς και αλλήλους με τις ρακέτες τους και να αερολογούν στα κινητά τους.

Τούτο το καλοκαίρι, όπως και τα περισσότερα από τα προηγούμενα περιέπλεξαν έτι περαιτέρω τα πράγματα και η ακροβασία μπροστά στο μισογεμάτο ποτήρι της ζωής, δεν αποδείχτηκε εύκολη υπόθεση.

Ακόμα καλύτερα, διότι θα χρειαστούν μερικά ακόμα ώστε να φθάσουμε σε κάποιο συμπαγές συμπέρασμα...

